

ŽEMAIČIAI RAŠYTOJAI VILNIUJE

Parengė Arūnas JONKUS

Šiomet, pradėję žurnale plėtoti temą, pasak Simono Stanevičiaus, apie Vilnių „apsėdusius“ žemaičius, pabandėme pasižvalgyti tarp sostinės žemaičių rašytojų (poetų, prozininkų, dramaturgų), kurie daugiau ar mažiau aktyviai yra dalyvavę ar dalyvauja Žemaičių kultūros draugijos ir kitų visuomeninių organizacijų veikloje nuo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11-ąją iki šių dienų.

Naujų, kylančių, talentingų plunksnos brolių, kurie čia dažniausiai įleidžia šaknis jau studijuodami Vilniaus aukštosiose mokyklose, būrys nemažas. Prie jų ir kitų, jau anksčiau Vilniuje įsikūrusių ir šiandien čia gyvenančių bei kuriančių rašytojų sugrįšime kituose žurnalo numeriuose, o dabar prisiminkime ir atiduokime pagarbą tiems, kas savo kūryba pelnę skaitytojų ir literatūros specialistų pripažinimą, tapę įvairių konkursų, premijų laureatais, leidę knygas ne tik lietuvių, bet ir kitomis kalbomis, per tuos metus 32 pasitraukė Anapilin.

Vienas pirmųjų, eidamas 94-uosius metus, 1995-ųjų vasario 26 d. Anapilin iškeliavo poetas, prozininkas ir vertėjas, 1936–1944 m. veikusio Žemaičių rašytojų sambūrio narys, antologijos „Žemaičiai“ (Kaunas, 1938) sudarytojas, žemaičių poezijos patriarchas **Stasys Anglickis** (1905–1999). Jis gimė Plungės rajono Bernotavo kaime, buvo baigęs Telšių Saulės draugijos gimnaziją ir Telšių mokytojų seminariją. Vėliau studijas tęsė Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Užbaigęs šį universitetą dirbo Šiauliuose, Tauragėje, Vilniuje, Kuršėnuose. Vėliau persikėlė gyventi į Vilnių ir čia sukūrė didelę dalį savo eilėraščių, prozos kūrinių. Buvo geras vokiečių,

rusų kalbų specialistas, tad yra palikęs ir iš šių kalbų į lietuvių kalbą išverstų kūrinių. Na o jo kūryba išversta į latvių, lenkų, esperanto ir kai kurias kitas kalbas.

S. Anglickio nuopelnai Lietuvos kultūrai 1996m. įvertinti Gedimino ordino Karininko kryžiumi. Šiaulių rajono Kuršėnų progimnazijai yra suteiktas Stasio Anglickio vardas. Rašytojui mirus, šiai gimnazijai buvo perduota jo asmeninė biblioteka.

Rašytojas palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Kitas minėtu laikotarpiu Anapilin pasitraukęs lietuvių grožinės literatūros ažuolas – Raseinių rajono Balčių kaime gimęs prozininkas ir vertėjas **Juozas Aputis** (1936–2010). Jis Vilniaus universitete baigė lietuvių kalbą ir literatūrą, vėliau dirbo „Literatūros ir meno“, „Girių“, „Metų“, „Pergalės“ redakcijose, aktyviai dalyvavo visuomenės gyvenime, ėjo atsakingas pareigas Lietuvos rašytojų sąjungoje, buvo Lietuvos Respublikos nacionalinių literatūros ir meno premijų komiteto narys. Su jo vardu yra siejamas novelės atgimimas Lietuvoje XX a. 7–8 dešimtmečiais.

Turtingas ir vertingas J. Apučio rašytinis palikimas, kurį sudaro apysakos, novelės, romanai, esė, kitų pasaulio šalių autorių kūrybos vertimai į lietuvių kalbą. Jis yra sudaręs, spaudai parengęs ir kitų autorių knygų.

Rašytojas už savo nuopelnus Lietuvai ir jos kultūrai, už parašytus grožinės literatūros kūrinius 1971 m. apdovanotas Žemaitės literatūrinė premija, 1996 m. – Juozo Paukštelio premija, 1997m. – A. Vaičiulaičio literatūrinė premija, 1998m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybės meno premija, 2004m. – „Imbiero vakarų“ J. Kunčino vardo premija, 2005 m. – Nacionaline kultūros ir meno premija, tais pačiais metais – P. Cvirkos literatūrinė premija.

J. Aputis mirė 2010 m. vasario 28 d. Vilniuje. Amžinam poilsiui jis Vilniaus Antakalnio kapinėse.

1996-ųjų rugpjūčio 2-ąją Vilniuje šiam pasauliui „sudie“ pasakė Tauragės rajono Treinosios kaime gimusi, 1965 m. Vilniaus universitete filologės specialybę įgijusi ir tais pačiais metais šiame universitete rusų literatūrą pradėjusi dėstyti habilituota humanitarinių mokslų daktarė **Birutė Baltrušaitytė-Masionienė** (1940–1996). Savo grožinės literatūros kūrinius ji pasirašinėjo Baltrušaitytės, o

mokslinius darbus – Masionienės pavarde. Jos rašytinį palikimą sudaro poezijos, novelių ir apybraižų knygos, grožinės literatūros tyrinėjimo mokslo darbai. Rašytojos gyvenimas ir kūryba aptarta 2011 m. Vilniaus universiteto leidyklos išleistoje literatūrologės prof. Viktorijos Daujotytės knygoje „Eiti savo keliu. Birutė Baltrušaitytė-Masionienė: mažoji monografija“.

B. Baltrušaitytė 1988 m. apdovanota Gabrielės Petkevičaitės-Bitės premija, jos vardu pavadinta Tauragės rajono savivaldybės viešoji biblioteka.

Rašytoja palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse.

2015 m. ankstyvą pavasarį Vilniaus Antakalnio kapinės tapo ir Lietuvos prozininko, eseisto, vieno ryškiausių istorinio, istoriosofinio romano kūrėjų, lietuviško epo autoriaus **Petro Dirgėlos** (1947–2015) amžinojo poilsio vieta.

P. Dirgėla gimė Klaipėdos krašte – Endriejavo valsčiaus Žvaginių kaime. Baigęs Gargždų 1-ąją vidurinę mokyklą, 1965–1972 m. Vilniaus universiteto Filologijos fakultete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Baigęs universitetą dirbo laikraščių „Komjaunimo tiesa“, „Gimtasis kraštas“, žurnalo „Metai“ redakcijose, Lietuvos kino studijoje, 1990–1994 m. ėjo Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojo pareigas, 2000–2004 m. buvo Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos narys. Didžiausią jo rašytinio palikimo dalį sudaro monumentalus keturių tomų (14 knygų) kūrinys „Karalystė. Žemės keleivių epas“ (1997–2004).

Jis kurį laiką apysakas, apsakymus kūrė kartu su broliu Povilu Dirgėla (1941–2004). Su Rimantu Šaveliu yra parašęs scenarijų kino filmui „Arkliavaigio duktė“ (1981 m.).

Petro Dirgėlos kūryba 1989 m. įvertinta Simono Daukanto premija, 1997 m. – Vyriausybės kultūros ir meno premija, 1998 m. – „Varpų“ literatūrinė premija, 2002 m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybės meno ir Kultūros ministerijos premijomis, 2003 m. – Lietuvos nacionaline kultūros ir meno premija, 2003 m. – Antano Vaičiulaičio literatūrinė premija, 2003 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos premija, 2007 m. – LDK Gedimino ordino Riterio kryžiumi.

P. Dirgėla mirė 2015 m. kovo 29 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

2022 m. sausio 17 d. Anapilin palydėjome iš Mažeikių rajono Lėlaičio kaimo kilusį, prie Vilniaus žemaičių kultūros draugijos ištakų stovėjusį poetą, žurnalistą **Juožą Elekšį** (1931–2022). Vilniaus pedagoginiame institute jis buvo įgijęs mokytojo specialybę, po studijų dirbo įvairių administracinių darbų Mažeikiuose, vėliau įsikūrė Vilniuje, čia dirbo laikraščių „Mūsų Lietuva“, „Gydytojų žinios“ redakcijose, bendradarbiavo daugelyje kitų leidinių. Savo poezijos ir prozos knygutes pradėjo spausdinti 1995 metais. Kūrė lietuvių ir žemaičių kalba. Plačiausiai žinomas kaip dainų žodžių autorius. Kelioms dainoms yra sukūręs ir melodiją.

J. Elekšis 2005, 2007, 2008 m. buvo Pasaulio sveikatos organizacijos, Lietuvos žurnalistų sąjungos ir AIDS centro surengtų konkursų laureatas, Tėvynės pažinimo draugijos premijos laureatas (2008), Edvardo Šulaičio premijos (Čikaga) laureatas (2011) ir Vinco Kudirkos publicistinio konkurso (2012) laureatas.

J. Elekšis palaidotas Mažeikių rajono Vieکشnių miesto kapinėse.

Tarp ryškiausių pėdsakų Lietuvos grožinėje literatūroje palikusį Vilniaus žemaičių – iš Mažeikių kilęs prozininkas ir dramaturgas **Romualdas Granauskas** (1939–2014). Rašytojas, baigė Sedos darbo jaunimo mokyklą, kurį laiką dirbo Skuodo laikraščio „Mūsų žodis“ ir žurnalo „Nemunas“ redakcijose. Jam teko duoną pelnytis ir dirbant statybininku, šaltkalviu, radijo korespondentu, mokytoju. Pirmieji jo apsakymai spaudoje pasirodė 1954-aisiais. Rašė ir knygas leido iki pat savo mirties. Didžiąją jo kūrybos dalį sudaro apsakymai, apysakos, novelės ir romanai. R. Granausko knygos išverstos į daugelį užsienio kalbų. Beveik kiekvienas naujas šio autoriaus kūrinys Lietuvoje sulaukdavo išskirtinio dėmesio ir skaitytojų bei literatūros žinovų aukšto įvertinimo.

1990 m. jam buvo suteiktas Lietuvos nusipelnusio kultūros veikėjo vardas. 1999 m. rašytojo nuopelnai Lietuvai įvertinti Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu. 2000 m. jis tapo Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu.

1973 m. R. Granauskas apdovanotas Žemaitės literatūrinė premija už apsakymą „Vidudienio dal-

(Nukelta į 40 p.)

gis“, 1987 m. – J. Paukštelio premija už „Gyvenimą po klevu“, 1988 m. – Blaivybės premija, 1995 m. – A. Vaičiuliaičio literatūrinė premija už novelę „Su peteliške ant lūpų“, 1997 m. – S. Daukanto premija už knygą „Vakaras, paskui rytas“, 1998 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos premija už apsakymų ir esė rinkinį „Gyvulėlių dainavimas“, 1999 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės meno premija, 2004 m. – G. Petkevičaitės-Bitės literatūrinė premija už romaną „Duburys“, 2008 m. – L. Dovydeno literatūrinė premija už romaną „Rūkas virš slėnių“, 2012 m. – J. Avyžiaus literatūros premija už novelių romaną „Trys vienatvės“, 2013 m. – Lietuvos meno kūrėjų asociacijos premija už apysaką „Kai reikės nebebūti“, 2014 m. – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija už kūrybiškiausią 2013-ųjų knygą–novelių apysaką „Šventųjų gyvenimai“.

Romualdo Granausko vardas yra suteiktas Skuodo rajono savivaldybės viešajai bibliotekai.

Rašytojas mirė 2014 m. spalio 28 d. Vilniuje, palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

1997 m. rugpjūčio 10 d. Vilniuje mirė čia daugiau negu 50 metų gyvenęs iš Akmenės rajono Viekšnių miestelio kilęs žurnalistas, poetas, prozininkas, vertėjas **Vincas Giedra** (1929–1997). Jis 1948 m. baigė Merkinės gimnaziją, vėliau, 1949–1950 ir 1952–1954 m., dirbo Varėnos rajono laikraščio „Tarybinis balsas“, 1954–1956 m. – žurnalo „Žvaigždutė“, 1958–1961 m. – žurnalo „Moksleivis“ redakcijose.

Rašė eilėraščius, romanus, pasakas ir apsakymus vaikams, vertė kitų autorių poezijos ir prozos kūrinius į lietuvių kalbą ir lietuvių autorių kūrinius į rusų kalbą. Savo kūrybos knygas pradėjo spausdinti būdamas 25 metų amžiaus. Iki šiol iš viso jų lietuvių ir kitomis kalbomis yra išspausdinta 13.

Rašytojas palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

2019 m. spalio 18 d. Lietuva neteko iš Jurbarko rajono Bulzgeniškių kaimo kilusio iškilaus rašytojo ir visuomenės veikėjo **Vytauto Girdzijausko** (1930–2019). Jis mokėsi Vadžgirio, Eržvilko ir Šimkaičių mokyklose, 1949–1954 m. studijavo Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultete, 1950–1954 m. – papildomai dar ir Vilniaus J. Tallat-Kelpšos muzikos technikume.

1952–1955 m. buvo Lietuvos filharmonijos choro artistas, 1955–1957 m. dėstė lietuvių, prancūzų ir lietuvių kalbas Vilniaus statybos technikume. 1957–1960 m. už antisovietinę veiklą buvo kalinamas Taišete (Irkutsko sritis, Rusija). 1961 m. baigęs Liaudies ūkio tarybos konstruktorių kursus, 1961–1968 m. dirbo Vilniaus skaičiavimo mašinų gamykloje, 1968–1974 m. – Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijoje, 1974–1990 m. – Vyriausioje enciklopedijų redakcijoje, nuo 1990 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos leidykloje. 1992 m. išrinktas Sąjūdžio Seimo tarybos nariu, 1998 m. tapo Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos prezidentu.

Rašė apsakymus, apsakas, romanus. Savo knygas pradėjo leisti 1971 metais.

1974 m. apdovanotas Prano Ziberto premija už romaną „Žmonės man buvo geri“, 1995 m. – Žemaitės literatūrinė premija už knygą „Laiškai iš nelaisvės namų“, 2002 m. – Gabrielės Petkevičaitės-Bitės premija už romaną „Palūkėk, mirtie“, 2009 m. – Juozo Keliuočio premija už reikšmingą veiklą ir kūrybinius rašto darbus, 2010 m. – Petro Cvirkos premija už novelių knygą „Žiemos metafizika“.

V. Girdzijauskas palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

2020 m. gegužės 8 d. iš Jurbarko rajono Paišlinio kaimo gimusiam rašytojui (prozininkui ir dramaturgui), vertėjui, aktyviam Vilniaus žemaičių kultūros draugijos nariui **Eugenijui Ignatavičiui** (1935–2020) sukako 85-eri, o praėjus savaitei, gegužės 16-ąją, pasiekė žinia, kad jo jau nebėra.

E. Ignatavičius 1945–1953 m. mokėsi Vadžgirio aštuonmetėje ir Raseinių vidurinėje mokykloje. Tuo laikotarpiu pradėjo kurti eilėraščius. 1953-aisiais buvo suimtas už antitarybinius eilėraščius bei literatūros platinimą ir nuteistas 10 metų kalėti. Po dviejų metų iš lagerio buvo paleistas. Sugrįžęs metus laiko mokėsi Šilutės darbo vakarinėje vidurinėje mokykloje. 1956–1960 m. studijavo Lietuvos konservatorijos Teatriniame fakultete, 1971–1973 m. mokėsi Maskvoje veikusio Gorkio pasaulinės literatūros instituto Aukštuosiuose literatūros kursuose. Dirbo Lietuvos televizijoje, savaitraštyje „Literatūra ir menas“, Kultūros ministerijos Meno reikalų valdyboje, Kauno dramos teatre, Teatro draugijoje, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykloje, Kultūros ir

švietimo ministerijos Teatrų skyriuje, Lietuvos radijo ir televizijos dokumentinių filmų studijoje.

Rašė romanus, noveles, inscenizacijas, eilėraščius, pjeses, scenarijus televizijos meniniams ir dokumentiniams filmams, yra paskelbęs nemažai publicistikos darbų, vertė knygas iš rusų kalbos, sukūrė vaidmenis kino filmuose „Svetimi“ (1962 m., rež. Marijonas Giedrys), „Kur iškeliauja pasakos“ (1973 m., rež. Algirdas Dausa).

Pirmoji E. Ignatavičiaus knyga – novelių ir rinkinys „Sekmadienio pieva“ išleista 1966 metais. Jam gyvam esant jų iš viso buvo išspausdinta 18.

E. Ignatavičius yra dviejų Boriso Dauguviečio premijų, skirtų už sukurtas vienaveiksmes pjeses liaudies teatrams ir už pjeses lėlių teatrams, laureatas. 1985 m. jam skirta Žemaitės literatūrinė premija už novelių rinkinį „Ir namų amžinoji šviesa“ bei tokia pati premija 2005 m. už apsakymų rinkinį „Obelis Katedros aikštėje“. 1989 m. rašytojas apdovanotas P. Cvirkos literatūrine premija už novelių knygą „Chrizantemų autobuse“, 1994 m. – Atviros Lietuvos fondo premija už dokumentinį filmą „Garibaldių tyla“, 1995 m. – tarptautinio dokumentinių filmų festivalio premija už filmą „Lietuvos pajūris“, 2006 m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija, 2007 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

2022 m. rugpjūčio 1 d. netekome pastaraisiais metais itin aktyviai Vilniaus ir visos Lietuvos visuomeniniame gyvenime dalyvavusio, iš Plungės rajono Kulių miestelio kilusio poeto, dramaturgo, literatūros kritiko **Liudviko Jakimavičiaus** (1959–2022).

1985 m. Vilniaus universitete jis baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas, 1991 m. – Lietuvos muzikos akademijos scenaristų kursus. Dirbo „Šėpos“ teatre, kultūros leidinių „Sietynas“, „Metai“ „7 meno dienos“, „Literatūros ir meno“, „Verslo žinios“, „Bernardinai.lt“ redakcijose, keliose prodiuserių firmose, yra buvęs Baltijos TV scenaristas ir režisierius. Plačiausiai žinomas kaip pjesių, eilėraščių, esė, literatūros kritikos straipsnių autorius. Daug jų paskelbta periodiniuose leidiniuose. Iki 2022 m. išleista 14 šio autoriaus knygų. Vytautas V.Landsbergis apie L. Jakimavičių yra sukūręs dokumentinį filmą „Liudvikas“.

Rašytojas už pjesę „Gaisrininkų legendos“ ap-

dovanotas Gaisrininkų premija, 2003 m. – Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos premija už aktualiausių ir ryškiausių publicistinius kūrinius kultūros temomis, 2008 m. – Lietuvos rašytojų sąjungos premija už eilėraščių apysaką „Elio“, 2011 m. – Juozo Tumo Vaižganto premija, 2022 m. – Dionizo Poškos premija už eilėraščių knygą „Paliktos paletės“, 2021 m. – Vlado Šlaito premija. 2022 m. rašytojas pripažintas tarptautinio „Poezijos pavasario“ laureatui, jam įteikta Kauno miesto savivaldybės Maironio premija. 2007 m. L. Jakimavičiaus knyga „Elio“ buvo įtraukta į kūrybiškiausių metų knygų dvyliktuką.

L. Jakimavičius palaidotas Vilniaus Rokantiškių kapinėse.

2022 m. Lietuvos etninės kultūros taryba patvirtino patikslintas Lietuvos etnografinių regionų ribas. Kaip jau esame skelbę, Šiaulių miestas ir didžioji dalis Šiaulių rajono yra priskirta Žemaitijai, tad yra pagrindas teigti, kad 1928-ųjų sausio pirmąją gimęs dramaturgas, prozininkas, publicistas, žurnalistas, politinis veikėjas **Laurinčiukas Albertas** (1928–2012) yra kilęs iš Žemaitijos. Jis baigė Šiaulių mokytojų instituto Fizikos-matematikos fakultetą, 1959 m. Vilniaus universitete – žurnalistikos studijas. 1949–1953 m. dirbo mokytoju Šiauliuose ir tuo pat metu buvo laikraščio „Komjaunimo tiesa“ korespondentas Šiaulių srityje. 1953–1954 m. ėjo atsakingas pareigas laikraščio „Tarybinis mokytojas“, 1954–1959 m. – laikraščio „Komjaunimo tiesa“ redakcijoje. 1959–1963 ir 1968–1970 m. buvo laikraščių „Selskaja žizn“, „Moscow news“, „Tiesa“ korespondentas JAV, akredituotas prie Jungtinių Tautų Organizacijos. 1963–1968 m. dirbo LKP CK Propagandos skyriuje, 1971 m. išrinktas į LKP CK ir LTSR AT deputatu. 1971–1988 m. ėjo laikraščio „Tiesa“ redaktorius, 1971–1975 m. – Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininko pavaduotojo, 1975–1988 m. – Žurnalistų sąjungos valdybos pirmininko ir SSSR Žurnalistų sąjungos valdybos sekretoriaus pareigas.

Rašė apsakymus, kelionių apybraižas, pjeses, scenarijus kino ir televizijos filmams, publicistinius straipsnius. Jo knygos pradėtos spausdinti 1957 metais. Iki 2009 m. iš viso jų išleista 28. Yra išspausdintos ir pastatytos penkios A. Laurinčiuko

(Nukelta į 42 p.)

pjesės. Jis yra parašęs scenarijus televizijos filmams „Linksmasis amerikietis“ (1972 m.), „Birmos keliai ir kryžkelės“ (1974 m.), „Džiunglių spalvos“, scenarijus kino filmui „Medaus mėnuo Amerikoje“ (1982 m.).

Rašytojas yra apdovanotas Juliaus Fučiko medaliu, V. Kapsuko premija už knygą „Trečioji dolerio pusė“, A. Tolstojaus premija už publicistikos knygas „Varinė saulė“ ir „Juodasis kraujas“, V. Varovskio premija už publicistikos knygas „Taifūno rūstybė“ ir „Baimės vartai“, o 2000 m. – V. Tamulaičio III premija. 1975 m. jam buvo suteiktas Lietuvos nusipelnusių žurnalisto vardas.

A. Laurinčiukas mirė 2012 m. sausio 8 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Kairėnų kapinėse.

2013 m. balandžio 5 d., būdamas 77 metų amžiaus, mirė iš Raseinių rajono Paserbenčio kaimo kilęs poetas, eseistas, vertėjas, aktyvus visuomenės veikėjas, „Kukučio baladžių“ ir daugelio kitų plačiai žinomų kūrinių autorius **Marcelijus Martinaitis** (1936–2013). Jis mokėsi Gervinių septynmetėje mokykloje, 1956 m. baigė Kauno politechnikumą. 1956–1957 m. dirbo ryšių techniku, 1957–1958 m. Raseinių rajono laikraščio „Stalinietis“ redakcijoje. 1964 m. baigęs Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultetą, dirbo laikraščio „Komjaunimo tiesa“ redakcijoje, nuo 1966 m. – „Jaunimo gretų“ bei kelių kitų leidinių redakcijose. 1980 m. tapo Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Lietuvių literatūros katedros dėstytoju. 1989 m. buvo išrinktas SSSR Aukščiausiosios tarybos deputatu. Dalyvavo kuriant Lietuvos Sąjūdį, buvo jo vadovybės narys. 1992–1997 m. vadovavo Lietuvos nacionalinių literatūros ir meno premijų komitetui, nuo 2000 m. buvo Lietuvos radijo ir televizijos tarybos narys.

Rašė eilėraščius, esė, publicistinius straipsnius.

1962 m. Vilniuje išleista jo pirmoji eilėraščių knyga – „Balandžio sniegas“. Iki 2021 m. išspausdinta 40 M. Martinaičio knygų. Daug jo kūrinių išversta ir išleista užsienio kalbomis.

M. Martinaitis 1975 m. buvo pripažintas „Poezijos pavasario“ laureatu. 1984 m. jis apdovanotas Valstybine premija už eilėraščių rinkinį „Toli nuo rugių“, 1995 m. – P. Širvio literatūrine premija už lyrikos albumą „Atmintys“. 1997 m. rašytojas tapo literatūrinės „Varpų“ premijos laureatu, 1998 m. –

Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatu. 1998 m. jis apdovanotas Jotvingių premija už eilėraščių rinktinę „Sugrįžimas“, 2005 m. – Vilniaus klubo ir Vilniaus televizijos literatūrine premija už eilėraščių knygą „K. B. Įtariamas“, 2007 m. – Baltijos Asamblėjos apdovanojimu už literatūros laimėjimus, už knygas „K.B. Įtariamas“ ir „Tylintys tekstai“, 2010 m. – Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto premija už kūrybiškiausią 2009-ųjų knygą – „Mes gyvenome: biografiniai užrašai“.

Raseinių rajono savivaldybės viešoji biblioteka pavadinta Marcelijaus Martinaičio vardu.

M. Martinaitis mirė 2013 m. balandžio 5 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Daugelį metų Vilniuje gyveno, dirbo ir kūrė rašytojas, archyvaras, muziejininkas **Jonas Mačiulis** (1919–1992). Rašytojas gimė 1919 m. liepos 20 d. Jis buvo devintas vaikas Veliuonos valsčiaus Kalvių kaime, netoli Armenos ir Nemuno santakos gyvenusių ūkininkų šeimoje. Baigęs gimnaziją, Vytauto Didžiojo universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Čia jam didelę įtaką darė iškilęs ano meto dėstytojai Zenonas Ivinskis ir Antanas Maceina. Pastebėję vaikiną darbštumą ir gabumus, jie ėmė jį globoti. Jono studijos nutrūko 1943 m. vokiečiams uždarius universitetą. Karui pasibaigus, jis toliau žinias gilino Vilniaus universiteto Istorijos ir filologijos fakultete. Po studijų dirbo mokytoju Garliavos vidurinėje mokykloje. Nuo 1969 m. ėjo Centrinio valstybinio literatūros ir meno archyvo direktoriaus pavaduotojo, 1973–1983 m. – Vilniaus rašytojų memorialinio muziejaus direktoriaus pareigas. Tuo laikotarpiu jo rūpesčiu buvo įkurta Kristijono Donelaičio memorialinio muziejaus Tolminkemyje ekspozicija, buvusiam rašytojo Vinco Mykolaičio-Putino bute Vilniuje įsteigtas memorialinis muziejus.

J. Mačiulis rinko istorinę medžiagą, artefaktus, sukauptą informaciją naudodavo rašydamas dokumentines apybraižas apie Kristijoną Donelaitį, Ievą Simonaitytę, Antaną Jušką, Petrą Cvirką ir kt. kūrėjus. Žymiausias jų sudėtos į rinkinius „Augo diemedis“ (1961) ir „Iš dienų tėkmės“ (1963). 1977 m. išspausdintas J. Mačiulio romanas „Troškulys“ (1995), kuriame kronikinio pasakojimo stiliumi pavaizduotas kaimo gyvenimas baudžiavos laikotarpiu. Kitame ro-

mane – „Bėga upės krantai“ (1982) jis aprašė sielinių gyvenimą po baudžios panaikinimo.

J. Mačiulis mirė 1992 m. balandžio 5 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Rokantiškių kapinėse.

2021 m. spalio 20 d. Vilniuje mirė rašytojas, visuomenės ir politinis veikėjas **Jonas Mačiukevičius**. Jis gimė 1939 m. rugpjūčio 17 d. Ariogalos valsčiaus Ginaičių kaime. Nuo vaikystės sunkiai sirgo, todėl, baigęs Betygalos vidurinę mokyklą, toliau dėl ligos mokėsi tik savarankiškai.

Sujaugęs jis su bendraminčiais pasirūpino, kad būtų įkurta Lietuvos invalidų draugija. 1988–1991 m. šiai draugijai rašytojas ir vadovavo. 1990m. kartu su Juozu Nekrošiumi ir Juozu Šapoka įsteigė oficialų savaitraštį „Bičiulystė“, kuriame buvo rašoma neįgaliesiems aktualiais klausimais. 1992–1996 m. J. Mačiukevičius ėjo Lietuvos invalidų tarybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pirmininko pareigas.

Jis kūrė eilėraščius, apysakas, esė, romanus, poemus vaikams, publicistikos straipsnius, informacinius tekstus apie įvairias įstaigas. Pagal jo žodžius kompozitorius Benjaminas Gorbulskis sukūrė operetę „Adomas nenori būti Adomu“ (pastatyta 1982 m.), kompozitorius Rimvydas Racevičius – oratoriją „Septynios giesmės apie gyvenimo medį“ (1985 m.). 1968 m. apie J. Mačiukevičių Lietuvos kino studija sukūrė kino žurnalą „Žalioji spalva“. Iki 2012 m. išspausdintos 49 J. Mačiukevičiaus knygos.

1986 m. rašytojas apdovanotas Lietuvos valstybine premija, 2009 m. – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Gerumo Žvaigžde, 2014 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi. 2015m. jam suteiktas Raseinių Garbės piliečio vardas.

J. Mačiukevičius palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Iš Raseinių rajono buvo kilęs ir poetas, visuomenės, kultūros ir politinis veikėjas **Juozas Nekrošius** (1935–2020). Jis gimė 1935 m. gruodžio 21 d. šio rajono Rimgailių kaime. 1954 m. baigė Betygalos vidurinę mokyklą, vėliau tarnavo kariuomenėje, dirbo Raseinių rajono laikraščio redakcijoje, 1964m. baigė žurnalistikos studijas Vilniaus universitete. 1964–1973 m. dirbo LKP Centro

komitete, kur jam buvo pavesta rūpintis spaudos ir leidybos reikalais. 1973–1990 m. ėjo Valstybinio leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirmininko pareigas. 1974 m. kartu su bendraminčiais įkūrė Knygos bičiulių draugiją, 1988 m. – Lietuvos vaikų fondą, kurį laiką jam ir vadovavo. kartu su bendraminčiais įsteigė ikimokyklinio ir jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikams skirtą literatūrinį, meninį žurnalą „Tipu Tapu“. 1992–1996 m. buvo Lietuvos Respublikos Seimo narys, 1994–1996m. – kultūros ministras. Pasibaigus Seimo nario kadencijai, 1997 m. įkūrė leidyklą „Alka“ ir pradėjo jai vadovauti.

Kaip publicistas ir rašytojas spaudoje pradėjo bendradarbiauti 1952 metais. Rašė eilėraščius, dainų tekstus, epigramas, apsakymus, atsiminimus, įvairaus žanro kūrinius, skirtus vaikams, publicistinius straipsnius, recenzijas, sukūrė libretą Vytauto Klovos operai „Ave vita“, žodžius kantatai „Audros galiūnai“, oratorijai misterijai „Atgimimo varpai“. Iki šiol yra išspausdinta daugiau negu 30 jo knygų. J. Nekrošius žinomas ir kaip vertėjas (jis į lietuvių kalbą išvertė keletą rusų autorių knygų). Yra išspausdinta ir keletas jo sudarytų kitų autorių knygų.

1983 m. už knygą „Keturi žodžiai“ (1982 m.) J. Nekrošius apdovanotas Lietuvos valstybine premija, 1985 m. jam suteiktas nusipelnusio Lietuvos kultūros veikėjo vardas.

J. Nekrošius mirė 2020 kovo 15 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Rašytojas, žurnalistas, redaktorius, knygų ir kino scenarijų autorius, visuomenės ir kultūros veikėjas, jūrininkas **Ignas Pikturna** (1924–2004) gimė 1924 m. rugpjūčio 27 d. Palangos žvejų šeimoje. Čia jis baigė vidurinę mokyklą. Vėliau kurį laiką dirbo žveju. Savo kūrybą pradėjo skelbti 1944 metais. 1946–1957 m. dirbo Lietuvos kino studijoje: iš pradžių redaktoriumi, o 1949–1957 m. – direktoriumi. 1949 m. baigė Respublikinės partinės mokyklos žurnalistikos skyrių. 1950–1953m. studijavo istoriją Vilniaus pedagoginiame institute. 1957–1964 m. buvo Vilniaus televizijos studijos kino ir meninių laidų vyriausias redaktorius. 1961 m. tapo Lietuvos rašytojų sąjungos nariu. 1962–1965m. buvo dienraščio „Tiesa“ atsakingasis sekretorius ir skyriaus

(Nukelta į 44 p.)

vedėjas, biuletenio „Bibliotekų darbas“ skyriaus redaktorius. 1964–1968 m. Klaipėdos žvejybos laivyno refrižeratoriaus „Pranas Zibertas“ kapitono pirmasis padėjėjas, bendradarbiavo žurnale „Pergalė“. 1969–1975 m. dirbo žurnalo „Kultūros barai“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju. 1984m. jam suteiktas Lietuvos nusipelnusio žurnalisto vardas.

1995 m., jau būdamas pensininkas, įsteigė žurnalo „Jūra“ paramos fondą, atnaujino prieškaryje leistą žurnalą „Jūra“, redagavo jį ir leido iki 1999 m.

I. Pikturna buvo vienas iš nedaugelio Lietuvos rašytojų, kurie gyvenimą ir kūrybą susiejo su jūra, rašė knygas marinistinėmis temomis. Spaudoje jis įvairiais klausimais yra paskelbęs apie 2000 straipsnių, reportažų, apybraižų, humoreskų ir kt. žanrų publikacijų. Parašė 7 scenarijus televizijos ir kino filmams. Yra išleista apie apie 20 šio autoriaus knygų.

Ignas Pikturna mirė 2004 m. gegužės 11 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

2021 m. likus porai savaitių iki 91-ojo gimtadienio Anapilin išėjo 1930 m. rugpjūčio 28 d. Mažeikių apskrities Tirkšlių valsčiaus Ketūnų kaime gimęs rašytojas **Algirdas Pocius** (1930–2021).

Jis 1952 m. baigė Klaipėdos mokytojų institutą, 1952–1958 m. dirbo Lietuvos radijuje ir žurnalo „Švyturys“ redakcijoje. 1958–1963 m. buvo Rašytojų sąjungos prozos konsultantas, 1963–1981m.–šios sąjungos valdybos sekretorius, 1981–1986m.–pirmininko pavaduotojas, 1992–1996 m. Lietuvos Respublikos Seimo narys (priklausė Lietuvos demokratinės darbo partijos frakcijai). Rašė apsakymus, apysakas, romanus. Knygas pradėjo spausdinti 1955 metais. Iš viso jų yra išleista apie 30. 1967 m. A. Pocius už apsakymą „Tik du sūnūs“ apdovanotas Žemaitės literatūrinė premija, 1980 m. jam suteiktas nusipelnusio kultūros veikėjo vardas, 1982 m. įteikta Lietuvos valstybinė premija už knygą „Išskridę iš lizdo“, 1985 m. – Juozo Paukštelio premija už knygą „Liepos šešėlyje“.

A. Pocius palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Poetas, literatūrologas, literatūros kritikas **Sigitas Renčys** (1948–2021) Anapilin iškeliavo 2021m. liepos 7 dieną Vilniuje. Jis gimė 1948 m.

lapkričio 8 d. Šiauliuose. 1971 m. baigė Vilniaus universiteto lituanistikos studijas, 1980 m. – aspirantūros studijas Maskvoje veikusioje Visuomenės mokslų akademijoje. Parašęs disertaciją tema „Tarybinės istorinės tragedijos žanriniai ypatumai“ apgynė humanitarinių mokslų daktaro laipsnį“. 1970–1974 m. jis buvo Lietuvos rašytojų sąjungos literatūrinis konsultantas. 1974–1987 m. – LKP Centro komiteto Kultūros skyriaus instruktorius, vedėjo pavaduotojas, vedėjas, 1987–1991 m.–SSKP Centro komiteto Kultūros skyriaus vedėjo pavaduotojas, Menų sektoriaus vedėjas, Humanitarinio skyriaus vedėjo pavaduotojas. 1991–1992 m. dirbo leidybinės įmonės „Maratonas“ generalinio direktoriaus pavaduotoju, 1992 m. – „Fodio“ vyriausiuoju redaktoriumi, 1993–1997 m. – MBA Verslo korpuso (JAV) programos direktoriumi Lietuvoje, 1993–2000 m. – Baltijos vadybos fondo direktoriumi, 1994 m. – Lietuvos Respublikos Vyriausybėje valstybės konsultantu mokslui ir technikai 1997–1999m.– Kauno technologijos universiteto ir Norvegijos vadybos instituto Biznio mokymo centro programų Vilniuje vadovu, 1999–2000 m. – Tarpautinės aukštosios vadybos mokyklos (ISM) Vilniaus filialo administratoriumi, 2002–2009 m. – Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo direktoriumi, 2010–2014 – Valstybinio studijų fondo direktoriumi. Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo S. Renčys aktyvai dalyvavo visuomeniniame, politiniame šalies gyvenime. 2004–2010 m. jis buvo Europos mokslo fondo Valdančiosios tarybos narys, yra ejęs ir Lietuvos santarvės fondo valdybos pirmininko, Lietuvos socialdemokratų partijos Kultūros komiteto pirmininko pavaduotojo pareigas. Buvo Vilniaus Rotary klubo, Lietuvos vadybos draugijos tarybos, Lietuvos mokslo ir technikos draugijų asociacijos valdybos narys.

Kūrė eilėraščius, rašė ir periodiniuose leidiniuose skelbė straipsnius literatūros, kultūros, vadybos ir ekonominio švietimo klausimais. Išleido 5 knygas.

2005 m. jam įteiktas Tarptautinio biografijų centro (Kembridžas, Anglija) įsteigtas ordinas už nuopelnus tarnaujant mokslui ir literatūrai. Tais pačiais metais S. Renčiui už pasiekimus buvo suteiktas Amerikos biografijų instituto (JAV) Metų žmogaus vardas. 2013 m. už santarvės puoselėjimą apdovanotas Lietuvos santarvės fondo Auksiniu santarvės medaliu „Pro augenda concordia“.

S. Renčys palaidotas Vilniaus miesto Liepynės kapinėse.

2017 m. vasario 6 d. Vilniuje eidamas 96-uosius metus mirė poetas, vertėjas, žurnalistas, visuomenės veikėjas Vacys Reimeris (1921–2017). Jis gimė 1921 m. rugpjūčio 3 d. Kuršėnuose. 1941 m. baigęs Savišvietos gimnazinį kursą, vykstant Antrajam pasauliniam karui pasitraukė į Rusiją. Kurį laiką dirbo Maskvos radijo lietuviškų laidų redakcijoje. 1941–1944 m. tarnavo sovietų kariuomenėje. 1944–1949 m. dirbo Kauno radijuje, ėjo radijo komiteto pirmininko pareigas. 1949–1969 m. buvo savaitraščio „Literatūra ir menas“ vyriausiasis redaktorius. 1951–1956 m. mokėsi Maskvos M. Gorkio literatūros institute, 1952–1954 m. buvo Lietuvos rašytojų sąjungos valdybos sekretorius, 1958–1960 m. – LKP Revizijos komisijos narys, 1969–1986 m. – „Gimtojo krašto“ vyriausiasis redaktorius, 1986–1990 m. – Lietuvos taikos gynimo komiteto pirmininkas.

Rašė eilėraščius, poemas, apybraižas. Jo pirmoji poezijos knyga – „Tėvų žemės“ išspausdinta 1945 m. Vilniuje. Iš viso išleista apie 40 šio autoriaus knygų lietuvių ir rusų kalbomis. 1965 m. V. Remeriui suteiktas Lietuvos nusipelnusio kultūros veikėjo vardas. 1968 m. jis apdovanotas Dž. Neru premija už eilėraščių rinkinį „Prie Baltojo Tadžo“, 1972 m. – Lietuvos komjaunimo premija už eilėraščių rinkinį „Eisenos“, 1975 m. – Lietuvos valstybine premija už eilėraščių rinkinį „Šarkos švarkas“. 1977 m. jis tapo „Poezijos pavasario“ laureatu. 1981 m. jam suteiktas Kuršėnų garbės piliečio vardas.

V. Reimeris palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Vilniuje daugelį metų gyveno, dirbo, kūrė ir rašytojas Antanas Ramonas (1947–1993). Jis gimė 1947 m. lapkričio 30 d. Klaipėdos rajone, 6 km į pietus nuo Judrėnų esančiame Kurmių kaime. Vilniaus universitete baigė anglų kalbos studijas, lankė literatūros kursus. Vėliau dirbo Lietuvos dailės muziejuje (dabar Lietuvos nacionalinis dailės muziejus), laikraščio „Lietuvos pionierius“, žurnalo „Metai“ redakcijose.

Rašė apsakymus, apysakas, noveles, esė, pasakas.

1984 m. Vilniuje išleido pirmąją savo knygą – novelių rinkinį „Šiaurės vėjas“, kuris buvo pripažintas geriausiu tų metų prozos debiutu ir apdovanotas Antano Jonyno premija.

1989 m. skaitytojai sulaukė antrosios A. Ramono knygos – novelių rinkinio „Lapkričio saulė“, kuri buvo įvertinta Žemaitės literatūrine premija. 1991 m. žurnale „Metai“ išspausdinta jo apysaka „Balti praėjusios vasaros debesys“. 1997 m. išleistas esė, novelių, pamąstymų apie kūrybą rinkinys „Ramybės kalva“, kuris įvardijamas kaip ryškiausias ano meto neorealizmo leidinys. Po autoriaus mirties išleistas jo novelių bei apsakymų rinkinys „Mikelis“.

A. Ramonas mirė 1993 m. spalio 30 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Bernardinų kapinėse.

Edvardas Rudys (1936–2015) – vienas žymiausių autorių, rašiusių žemaičių ir lietuvių kalba. Jis kūrė eilėraščius, apsakymus, apysakas.

E. Rudys gimė 1936 m. gruodžio 15 d. Mosėdžio miestelyje (Skuodo rajonas). 1944–1955 m. mokėsi Mosėdžio vidurinėje mokykloje, 1956–1961 m. studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijos Ekonomikos fakultete. 1961–1963 m. dirbo Skuodo rajono Luknės kolūkio pirmininku. 1964 m. įstojo į Lietuvos žemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo instituto aspirantūrą, bet LKP Skuodo rajono komiteto sekretorius jo mokytiš neįleido, nes norėjo, kad jis ir toliau dirbtų rajone. E. Rudys vis dėlto tais metais iš Skuodo rajono išvyko. Pradėjo dirbti Vilniaus rajono Panerio zoninio normavimo punkto vedėju. 1965–1970 m. dirbo Vilniaus žemės ūkio buhalterinės apskaitos technikumо dėstytoju, 1971–2000 m. buvo Lietuvos žemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo instituto mokslinis bendradarbis, nuo 1976 m. – skyriaus vedėjas. Gilino žinias Vilniaus valstybiniame universitete ir čia 1975 m. apgynė mokslų kandidato disertaciją tema „Techninių kultūrų produkcijos realizavimas ir tolesnis jo tobulinimas Lietuvos TSR“. Nuo 1965 m. gyveno, dirbo, kūrė Vilniuje.

Iki 1999 m. buvo išspausdintos 9 jo knygos įvairiais žemės ūkio klausimais, kurias jis spaudai parengė dirbdamas Lietuvos žemės ūkio ekonomikos mokslinio tyrimo institute.

(Nukelta į 46 p.)

Laisvalaikiu rašydavo prozos kūrinius bei eilėraščius žemaičių ir lietuvių kalbomis.

1996 m. Vilniuje Žemaičių kultūros draugijos Informacinis kultūros centras (žurnalo „Žemaičių žemė“ redakcija) išleido didelio skaitytojų susidomėjimo sulaukusią ir daugelį autorių žemaitiškai rašyti paskatinusią E. Rudžio apsakymų knygą „Kuotrė“. Tai buvo pirmoji žemaičių kalba parašyta ir išleista knyga Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo 1940 m. kovo 11 dieną. Antrąją jo žemaitiškai parašytą knygą – novelių, apsakymų rinktinę „Sėmuona malūnā“ šis centras išleido 2001 metais.

E. Rudys savarankiškai spaudai rengė ir pats leido lietuviškai parašytų eilėraščių, novelių, apysakų, apybraižų knygas. 2000 m. išspausdinta jo knyga „Žemės žalumoj, dangaus žydrumoj“, 2008 m. – „Nuodėmė ant laužo: istorinė apysaka“ bei „Laukai ir jausmai: eilėraščiai“.

E. Rudys mirė 2015 m. rugsėjo 15 d. Vilniuje. Palaidotas Skuodo rajono Ylakių kapinėse.

Nuo 1951 m. Vilniuje gyveno, dirbo, kūrė daugelio knygų apie iškilus Lietuvos menininkus autorius, žurnalistas, redaktorius, eseistas, menotyrininkas Tomas Sakalauskas (1932–2015). Jis gimė 1932 m. vasario 10 d. Šiauliuose. 1951 m. baigė Šiaulių J. Janonio vidurinę mokyklą ir įstojo į Vilniaus universiteto Istorijos-filologijos fakultetą, kurį baigė 1956 metais. Studijuodamas pradėjo dirbti Vilniaus profsąjungų kultūros klube. 1956–1957 m. buvo žurnalo „Tarybinė moteris“ literatūrinis darbuotojas, 1957–1962 m. – Lietuvos radijo ir televizijos komiteto Muzikos ir literatūros skyrių redaktorius, 1962–1996 m. – žurnalo „Švyturys“ Kultūros skyriaus redaktorius. Rašė kultūros ir meno klausimais. Savo straipsnius, esė spausdino periodiniuose leidiniuose ir knygose. 1976 m. Vilniuje išleista jo pirmoji knyga – straipsnių ir esė rinkinys „Karaliai be karūnos“. Iki 2010 m. iš viso išleista 21 T. Sakalausko knyga. Tarp jų yra leidinių apie iškilus lietuvių dailininkus Rimantą Dichavičių, Vladą Eidukevičių, Antaną Gudaitį, Vytautą Kazį Jonyną, Antaną Mončį, Jurgį Mačiūną, Liudą Truikį, Algirdą Petrulį, poetą Vytautą Mačernį, režisierių Juozą Miltinį ir kt.

1979 m. T. Sakalauskui suteiktas Lietuvos nu-

sipelnusio žurnalisto vardas, 1998 m. jam įteikta Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos premija, 2002 m. – Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 5 laipsnio ordinas, 2007 m. – Vyriausybės kultūros ir meno premija.

T. Sakalauskas mirė 2015 m. balandžio 27 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

Skulptorius, tapytojas, poetas ir prozininkas Šarūnas Šimulynas (1939–1999) yra kilęs iš Veliuonos. Jis gimė 1939 m. rugsėjo 18 dieną. 1965 m. baigė grafikos studijas Vilniaus dailės akademijoje. Kūrė freskas, vitražus, dekoratyvinius reljefus, skulptūras interjerams ir atviroms erdvėms, tapė, rašė eilėraščius, noveles. 1961 m. pradėjo dalyvauti dailės kūrinių parodose. Iki 2023 m. buvo surengtos 22 jo kūrybos personalinės parodos, daug kartų Š. Šimulyno darbai eksponuoti Lietuvoje ir kirtose pasaulio šalyse surengtose grupinėse kūrybos parodose.

1986 m. Š. Šimulynas Vilniuje išleido savo pirmąją poezijos knygą – „Ledynų motina“, o 1998 m. debiutavo ir kaip novelistas – išleido novelių knygą „Tėvonija“. 1999 m. išleista antroji jo novelių knyga – „Rugiuose po obelīm“, kuriai skirta P. Cvirkos literatūrinė premija už geriausią novelių knygą kaimo tematika. 2020 m. išspausdinta Š. Šimulyno poezijos knyga „Veliuona. Veliuonos žvaigždė“, 2021 m. – „Australija“, 2009 m. – kūrybos albumas „Kelionė per gyvenimą“.

1995 m. menininkui paskirta Soroso šiuolaikinio meno centro stipendija, 1996–1997 m. – Pollock-Krasner fondo (JAV) stipendija.

Nemažai Š. Šimulyno dailės darbų puošia uždaras ir atviras viešasis erdves Vilniuje, Panevėžyje, Klaipėdoje, Alytuje, Druskininkuose, Veliuonoje. Jo kūrinių jų yra įsigiję įvairūs Lietuvos ir kitų ir privačiose kolekcijose.

Š. Šimulynas mirė 1999 m. vasario 2 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Jeruzalės kapinėse.

Rašytojas, žurnalistas, vertėjas, kino istorikas ir kritikas, pedagogas, visuomenės veikėjas Jonas Laimonas Tapinas (1944–2022) gimė 1944 m. birželio 6 d. Palangoje. Iš pradžių mokėsi Kunigiškių pradinėje, 1951–1962 m. – Palangos vidurinėje mokyklo-

je (ją baigė aukso medaliu). 1962–1970 m. studijavo Vilniaus universiteto (VU) Istorijos-filologijos fakultete. 1964-aisiais pradėjo dirbti žurnalistu laikraščio „Sportas“ redakcijoje. 1968–1971 m. buvo žurnalo „Švyturys“ redaktorius, skyriaus vedėjas. 1971 m. VU Žurnalistikos katedroje dėstė spaudos istorijos kursą, vėliau – žurnalistikos teoriją, kino teoriją ir istoriją, žurnalistikos etiką. 1978 m. Sankt Peterburge veikusiame Valstybiniame teatre, muzikos ir kinematografijos institute apgynė disertaciją tema „Lietuvos TSR kino publicistikos istorija“. Jam buvo suteiktas menotyros mokslų kandidato laipsnis. 1978–1979 m. stažavosi Naujosios Sorbonos universitete. 1982 m. VU jam suteiktas docento vardas. 1984–1988 m. J.L. Tapinas buvo šio VU Žurnalistikos katedros, 1988–1990 m. – Radijo ir televizijos katedros vedėjas. Nuo 1990 m. buvo vienas iš Žurnalistų sąjungos valdybos Prezidiumo narių. 1990–1992 m. ėjo Lietuvos radijo ir televizijos valdybos pirmininko pareigas. 1992–1995 m. buvo Lietuvos radijo ir televizijos generalinis direktorius. Jam vadovaujant dvi Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto žurnalistikos katedros buvo reorganizuotos į Žurnalistikos institutą. Jis buvo vienas iš VU Komunikacijos fakulteto steigėjų, 1991 m. rugsėjo 1 d. – 1992 m. rugpjūčio 31 d. ėjo šio fakulteto Žurnalistikos instituto direktoriaus pareigas, čia jam 1995 m. suteiktas docento vardas. Tais pačiais metais jis tapo dienraščio „Lietuvos rytas“ politiniu apžvalgininku, įkūrė Lietuvos žurnalistikos centrą, tapo jo direktoriumi. 1996–1998 m. ėjo Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos pirmininko pareigas. 1998 m. ištikus insultui, rado jėgų išgyventi ir tęsti kūrybinę veiklą.

Iki 2009 m. išleista 14 J. L. Tapino knygų. Tai ne tik su kinematografija, žurnalistika susiję leidiniai, bet ir jo dokumentinės prozos, atsiminimų bei įvairios kitos knygos. 1985 m. J. L. Tapinas buvo apdovanotas Vinco Mickevičiaus-Kapsuko premija už knygą „Iliuzijų mugėje“, 1994 m. – Vinco Kudirkos premija už knygą „Septynios vienatvės Paryžiuje“, 2002 m. – Vytauto Gedgaudo premija už knygą „Imk, klajokli, žibintą vilties“, 2005 m. – Juozo Tumo-Vaižganto premija, už knygą „Prarasto laiko nebūna“. 1996 m. jam įteiktas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 4 laipsnio ordinas, 2003 m. – ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didysis kryžius, 2014 m. – Lietuvos Respubli-

kos kultūros ministerijos garbės ženklas „Nešk savo tiesą ir tikėk“, 2017 m. – Vyriausybės kultūros ir meno premija.

J. L. Tapinas mirė 2022 m. gegužės 28 d. Vilniuje. Palaidotas Vilniaus Antakalnio kapinėse.

1932 m. lapkričio 20 d. Jurbarko rajono Pakalniškių kaime gimusi, 1951 m. Veliuonos vidurinę mokyklą baigusi rašytoja ir dailininkė **Danutė Joanna Žilaitytė-Juškaitienė** (1932–2009) Vilniuje liko gyventi 1957 m., Vilniaus universitete užbaigusi žurnalistikos studijas. Iš pradžių dirbo žurnalo „Mūsų sodai“ redakcijoje korektore-stiliste, skyriaus vedėja, o nuo 1968 m. atsidėjo vien kūrybiniam darbui.

Eilėraščius, noveles, apsakymus, miniatiūras, pasakas pradėjo kurti 1955 m. – studijuodama universitete. Daugiau negu tris dešimtmečius ji savo kūrybinius skelbdavo periodinėje spaudoje ir tik 1987 m. buvo išleista pirmoji jos kūrybos knyga – apsakymas „Mėlyna upė su geltonom salom“. Vėliau vos ne kasmet pasirodydavo po naują jos knygą: „Pabudėk su manim“: eilėraščiai (1988), „Šulinių krašte“: novelės (1989), „Atnešiu lelijų“: novelės (1993, 2005), „Chrizantemų šviesa“: novelės (1994), „Imk, saulele, už rankos“: eilėraščiai vaikams (1996), „Balta gėlė“: pasakos (1998), „Rožės paklausk“: miniatiūros (2003), „Akimirkos“: eilėraščiai (2005), „Kačiukas Gudročiukas“: pasaka (2006). Jos kūrybinių, skirtų vaikams yra išversta, išleista ir kitomis kalbomis.

Rašytojai yra skirta žurnalo „Žvaigždutė“ premija už vaikams sukurtą pasaką „Liūtas“.

J. D. Žilaitytės-Juškaitienės piešiniais iliustruota 2009 m. išleista jos vyro rašytojo Jono Juškaičio knyga „Žemei labiausiai patinka žmogaus šešėlis“.

J. D. Žilaitytė-Juškaitienė mirė 2009 m. kovo 30 dieną. Palaidota Vilniaus Saltoniškių kapinėse.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. *Visuotinė lietuvių enciklopedija*: <https://www.vle.lt/>.
2. *Duomenų bazė „Rašytojai“*, Lietuvos rašytojų sąjunga: <https://rasytojai.lt/rasytojai/>.
3. *Vikipedija. Laisvoji enciklopedija*: <https://lt.wikipedia.org/wiki/>.

Parengė Gintautas Čiziūnas